

Lite fakta om Holmön.

Presentation av Holmöns deltagare.

Gunnar Bäckström

Elise Tegström

Lars Janzén

Tarja Lindkvist

Lena Egnell

Holmön är en unik ö med sitt läge och sin miljö.

Men de gamla näringarna är inte längre bärkraftiga utan idag bygger ett fast boende i huvudsak på att det finns en möjlighet att pendla till fastlandet och att turister och dagsbesökare lätt kan ta sig ut.

Idag har Holmön ca. 90 bofasta, 25 av dem är barn/ungdomar från 16 år ner till vår yngsta invånare som är 1,5 år.

De arbetsplatser som finns på ön är:

- Förskola och fritids 7 barn i åldern 1,5-5 år, fritids 7 barn
- Skolan med 12 elever
- Serviceboende för äldre 7-8 platser (som drivs som ekonomisk förening med kommunalt stöd)
- Affär, som ägs av Holmöns invånare, både bofasta och fritidsboende
- Kyrka , kyrkvaktmästare
- Sophantering (1 person)
- 2 sommarrestauranger
- 3 vandrarhem och 1 lägergård, ett vandrarhem med STF-anslutning
- Båtmuseum med turistinformation, Slupen som trafikerar Fjäderägg
- Entreprenör som sköter vägen och snöröjning
- 2-3 konsultföretag som är inriktade på IT och biologi
- 2 mindre jordbruk
- Färjan (4 personal)

Sammanlagt har vi ca.22 personer som får helt - eller delar av sin försörjning på ön.

Alla dessa arbetsplatser är beroende av att kommunikationerna fungerar. Affären måste t ex kunna transportera ut sina matvaror, post och bränsle. Idag sker det många omlastningar innan varorna är på plats i affären.

Bränslet förvaras idag i 2 farmartankar utanför affären.(Här berättade vi hur det idag går till vid påfyllnad av dessa tankar).

Jordbruket måste kunna transportera sina varor, om vi då undantar mjölkproduktion, som kanske aldrig går att lösa.

Vi måste kunna bygga, renovera hus och ta ut hantverkare till ett rimligt pris. Om vi ska gjuta en platta för ett hus får vi idag handgjuta med cementblandare och skottkärra. (Vi berättade om svårigheterna med att ta ut hantverkare för kortare jobb.)

Grävmaskiner och andra fordon måste gå att frakta till och från Holmön.

Sjuktransporter måste fungera och de äldre måste kunna ta sig in till ett läkarbesök på ett värdigt sätt hela året. (En del har problem med att ta sig in med skoter och kan därför inte

besöka en läkare under den tid den trafikerar leden annat än om de är så sjuka att de måste ta ambulanshelikopter.)

En färja som kan ta både bilar och lastbilar är ett måste i framtiden.

Pendling.

Idag har vi ca. 10 personer som pendlar till sina jobb på fastlandet i stort sett dagligen. Trots att det i dagsläget inte går att få ut en 8 timmars arbetsdag. De som har möjlighet att pendla idag jobbar antingen inte heltid eller så har de möjlighet att arbeta igen tiden hemma. En av dessa pendlar med egna fordon (båt och skoter/fyrhjuling) de tider på året det går eftersom han jobbar helt andra tider än färjan går.

Vi har också några stycken som veckopendlar, alltså bor i Umeå under veckan och kommer hem till Holmön på helgen.

Till det tillkommer ett stort antal fritidsbor som väljer att stanna någon extra natt och därmed pendla till sina arbeten.

Holmöns skola har elever från förskoleklass (sexårs) upp till åk 6. Vi har ett samarbete med Sävar skola på landsidan, där åk 3-6 går vissa dagar för att få den undervisning vi inte kan ge dem här ute. När de sedan går i åk 7-9 går de fullt ut i Sävar och då pendlar de i stort sett varje dag. I år har vi 5 högstadiel elever.

Under veckan är det 5 – 14 elever som pendlar.

Må 13 st

Ti 5 st

Ons 7 st

To 14 st

Fre 5 st

Till dessa siffror kan man då lägga de vuxna som pendlar.

Siffror som skulle kunna se helt annorlunda ut om det gick att få ut en 7-16 eller 8-17 arbetsdag.

Varje dag åker också folk in för att göra ärenden av olika slag på landsidan.

Vi har även en arbetspendling från fastlandet och ut hit till Holmön. Vi har två personer som har ett fast arbete de pendlar till på ön. Därutöver har vi snickare, elmontörer, grävmaskinister mm. som under detta år bott här ute till och från för att utföra arbeten på ön.

Vi har ca. 400 fritidsbor som många av dem tillbringar i stort sett all sin lediga tid här ute, hela året, med sina familjer.

Många av dessa är barnfödda här ute och har sina föräldrar boendes på ön eller så har de andra släktband till ön.

Det är endast ett fåtal av dem som enbart är sommarstugefolk, dvs. bara tillbringar sin sommarssemester här ute.

Vi har pensionärer som bor här ute maj-oktober och bor vintertid inne på fastlandet.

Fast boende och fritidsbor hjälps åt med det mesta här ute och vi skulle inte klara oss utan varandra.

Enligt en enkät vi genomförde 1999 skulle 20 st fritidsbor flytta ut om det fanns en möjlighet att pendla till sina arbeten på landsidan.

Den nya turlistan, som infördes 1 maj, har redan nu medfört att en familj på 4 personer har skrivit sig här ute och två personer till är på väg att göra detsamma.

Den lösning som vi önskar är att Vägverket ska vara huvudman för den här leden, året runt, alltså för all trafik.

Vad grundar vi oss då på:

- Färjeverksamheten är, så vitt vi kan bedöma, både tekniskt komplicerad och kapitalkrävande.
- Vi har väldigt **växlande förhållanden** både vad gäller väderlek och is. För att göra övergången mellan båttrafik och annan vintertrafik smidig krävs en huvudman.
- Färjerederiets region norr, med hela sitt verksamhetsområde, har större möjlighet att få personal hit på vikariat eftersom de kan låna personal från andra leder med ganska kort varsel.
- Vi måste få en **långsiktighet** som därmed ger en **trygghet**. Inte nya förhandlingar och upphandlingar vart 3-4 år. Människor här ute måste våga investera och det gör de inte om förutsättningarna hela tiden kan komma att förändras. Vår överlevnad är helt beroende av att denna linje över Västra Kvarken fungerar.

I propositionen står det att regeringen vill:

” skapa hållbar tillväxt, livskvalitet och välfärd i hela landet”.

Vi och regeringen är helt överens om att det är viktigt att skapa ”Hållbar tillväxt”.

I ” Vi formar framtiden på Holmön” har vi tillsammans, som ett Leaderprojekt, arbetat fram en Utvecklingsplan för Holmön som sträcker sig från 2000- 2010.

Där har vi tagit fasta på ”Hållbara Holmön” som grundar sig på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

Sedan kommunikationsfrågan hamnade i alla dessa utredningar har tyvärr arbetet med att sätta planen i verket avstannat något, eftersom vi helt är beroende av vad slutresultat blir i denna fråga.

Staten har investerat och har en hel del intressen på Holmön:

- Naturvårdverket har ett ca. 2800 ha stort Naturresevat på Ängesön som ska vara tillgängligt för alla.
- Sveriges största marina reservat
- Själva Holmön är klassat som riksintresse för kulturmiljövård, vilket innebär att marken ska brukas och betas och husen ska bevaras. Vilket innebär att det måste finnas bofast befolkning.

Sedan har vi..

- Tillgänglighet till stränderna – inte privatiserade.
- Ornitologiskt/biologiskt intressanta miljöer.
- Förutom de dagliga besökarna under sommaren genomför vi tre stora evenemang med extra stor tillströmning av besökare:
Postrodden mellan Holmön och Björkö på finska sidan.

Jazzfestival

Visfestivalen med runt 2000 besökare på tre dagar. Där ställs verkligen kommunikationerna på sin spets och alla hjälps åt för att få detta evenemang att fungera.

- Holmön är unikt på många sätt och detta skulle kunna marknadsföras än mer och göras mer tillgängligt för hela den expansiva "Umeåregionen", hela landet och finska sidan.

Ett litet exempel på de svårigheter vi har med stora transporter som inte ryms på Helena Elisabeth. Vi har byggt en parkeringsplats för att få bort alla bilarna från hamnen och det som fattas är bärlagret. Detta finns i dagsläget inte på ön. Vi har fått tåktillstånd men har i två års tid försökt få ut en gruskross. Det finns inga pråmar eller större färjor att tillgå i närområdet utan de närmaste är i Härnösand och Stockholm. Vi har försökt samköra med andra transporter för att få ner priset men då ska det stämma med att en gruskross är ledig. Denna gruskross ska sedan transporteras iland när arbetet är utfört efter 14 dagar och då ska det stämma med transporter iland.

Det är viktigt att projekteringen av en ny båt fortskrider trots att denna utredning inte är klar eftersom man får räkna att det tar ca 3 år att ta fram en ny båt. En nerklassning av Helena Elisabeth till 60 passagerare skulle vare en ren katastrof för besöksnäringen och därmed för våra företagare ska livnära sig på turisterna.

Sammanfattningsvis kan vi då säga att...

För oss här ute är transporterna oerhört viktiga och helt avgörande för om vi ska kunna ha en fortsatt bofast befolkning i alla åldrar på Holmön. Vi Holmöbor ser framför oss en utveckling av ön och inte en konservering av det som är nu.

Vi ser ingen annan lösning än att Vägverket är huvudman för leden året om. Till det måste det finnas en fungerande anslutningstrafik på landsidan.